

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ**

871
Αθήνα, 07-01-2013
Αρ. Πρωτ.: 676

Προς:

✓Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.:

Βουλευτού κ. Μαρία Γιαννακάκη
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας της
Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση: 3971/14-11-2012

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 3971/14-11-2012 ερώτησης που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων η βουλευτής κ. Μαρία Γιαννακάκη, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Προφανώς με την περιφραση «μητρώο ελληνικών ενώσεων» υπονοείται το ειδικό δημόσιο βιβλίο σωματείων που τηρείται στην έδρα κάθε Πρωτοδικείου (βλ. άρθρο 78 του Αστικού Κώδικα).

Περαιτέρω, με βάση τις σχετικές διατάξεις του Αστικού Κώδικα (άρθρα 78 κ.έ.) η ίδρυση και λειτουργία των σωματείων ανάγεται στις αρμοδιότητες της δικαστικής εξουσίας.

Ειδικότερα, στην ελληνική έννομη τάξη (άρθρα 5 παρ. 1, 12 παρ. 1 και 25 παρ. 1-3 του Συντάγματος και 78 κ.έ. του Αστικού Κώδικα) τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου, στα οποία περιλαμβάνεται και το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι, αναγνωρίζονται και προστατεύονται.

Το δικαίωμα της σωματειακής οργανώσεως υπόκειται μόνο στην τήρηση των διατάξεων του νόμου και στη γενική αρχή της μη καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος. Απόρροια του δικαιώματος αυτού είναι ότι η ίδρυση και λειτουργία σωματείου υπόκειται μόνο σε δικαστικό έλεγχο νομιμότητας και όχι σε οποιονδήποτε έλεγχο σκοπιμότητας. Το τελευταίο σημαίνει ότι το αρμόδιο δικαστήριο, προκειμένου να δεχθεί ή να απορρίψει αίτηση των ιδρυτών του σωματείου περί εγγραφής αυτού στο οικείο βιβλίο, εξετάζει μόνο τη συνδρομή των νομίμων όρων (ΑΚ 81 παρ. 1), όπως αυτοί διαγράφονται στα άρθρα 78-80, 105 παρ. 1 και 3, 174 και 178 του ΑΚ, χωρίς να μπορεί να ελέγξει τη σκοπιμότητα της συστάσεως του σωματείου, δηλ. εάν αυτό είναι κοινωνικά ωφέλιμο ή εάν προάγει τα συμφέροντα των μελών του κ.λπ (βλ. ενδεικτικά αποφάσεις ΕφΘες 181/1991, ΜονΠρωτΘες 10325/99, ΜονΠρωτΑθ 2461/98). Υπογραμμίζεται ότι ως νόμος του οποίου η παράβαση μπορεί να επιφέρει τη μη αναγνώριση ή τη διάλυση του σωματείου νοείται πέραν του Συντάγματος και οι διεθνείς συμβάσεις που έχουν κυρωθεί από την ελληνική Βουλή και δεσμεύουν τη χώρα.

Σημειώνεται ότι και οι τρεις υποθέσεις που μνημονεύονται στην Ερώτηση παραμένουν εκκρεμείς ενώπιον της ελληνικής δικαιοσύνης. Συγκεκριμένα στην υπόθεση Μπεκίρ Ουστά και λοιποί ασκήθηκε η με αριθμό 37/12-4-2010 αίτηση αναίρεσης χωρίς να έχουν οι προσφεύγοντες ζητήσει προσδιορισμό δικασίμου. Στην υπόθεση Εμίν και λοιποί έχει, ομοίως, ασκηθεί η με αρ. κατ. 26/20-4-2012 αναίρεση για την οποία, επίσης, δεν έχει ζητηθεί προσδιορισμός δικασίμου. Αναφορικά με το σωματείο με την επωνυμία «Τουρκική Ένωση Ξάνθης» υφίσταται εισέτι το δικαίωμα άσκησης αναίρεσεως ενώπιον του Αρείου Πάγου κατά της με αρ. 16/2011 απόφασης του Εφετείου Θράκης.

Ως προς την ύπαρξη δεδικασμένου σημειώνεται επιγραμματικά ότι οι αποφάσεις που καταδικάζουν την Ελληνική Πολιτεία λόγω παράβασης διατάξεων της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) δεν μπορούν αυτές καθ' αυτές να

δικαιολογήσουν αίτηση ανάκλησης ή μεταρρύθμισης απόφασης ελληνικού δικαστηρίου με την έννοια της μεταβολής των συνθηκών, εν προκειμένω μεταστροφής της νομολογίας, υπό τις οποίες αυτή εκδόθηκε. Σε κάθε περίπτωση, ανεξάρτητα από τη φύση και το είδος της πολιτειακής πράξης που αποτέλεσε το γενεσιουργό αίτιο της παραβίασης της ΕΣΔΑ, η απόφαση του ΕΔΔΑ δεν έχει καθεαυτή την ικανότητα να διεισδύει στην εθνική έννομη τάξη και να συνεπιφέρει την αυτόθροη κατάργηση της παραπάνω πράξης, ούτε και με την μορφή της αιτούμενης παροχής δικαστικής προστασίας με έκδοση δηλαδή ανακλητικής ή μεταρρυθμιστικής απόφασης από τα εθνικά δικαστήρια.

Όσον αφορά στις διεθνείς συμβατικές υποχρεώσεις της χώρας διευκρινίζεται ότι με βάση το άρθρο 2 της Σύμβασης της Λωζάνης περί ανταλλαγής Ελληνικών και Τουρκικών πληθυσμών και το άρθρο 45 της Συνθήκης Ειρήνης της Λωζάνης προκύπτει ότι τα συμβαλλόμενα κράτη, Ελλάδα και Τουρκία, αναγνώρισαν την ύπαρξη μουσουλμανικής μειονότητας στη Θράκη.

Τέλος, αναφορικά με το πρώτο ερώτημα προκύπτει ότι ενόσω οι ως άνω υποθέσεις παραμένουν εκκρεμείς ενώπιον της ελληνικής δικαιοσύνης ουδείς κατά συνταγματική επιταγή δύναται να παρέμβει.

Ως προς το δεύτερο σημειώνεται ότι το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και σύμφωνα με τους κανόνες που η Επιτροπή Μονίμων Αντιπροσώπων του Συμβουλίου της Ευρώπης (άρθρο 46 της ΕΣΔΑ) έχει υιοθετήσει για την επίβλεψη της συμμόρφωσης των κρατών μελών προς τις αποφάσεις του ΕΔΔΑ που τα αφορούν, διαβιβάζει τις εν λόγω αποφάσεις προς τις εθνικές δικαστικές αρχές, ώστε να επιτυγχάνεται η πληρέστερη δυνατή ενημέρωσή τους σε θέματα νομολογίας του ΕΔΔΑ και να ικανοποιείται η ανάγκη λήψης γενικών μέτρων όπου οι διαπιστωθείσες παραβιάσεις της ΕΣΔΑ σχετίζονται με τη διαδικασία ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων ή με τη διαμόρφωση της οικείας κρίσης τους.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΡΟΥΠΑΚΙΩΤΗΣ**

Ακριβές αντίγραφο
Για το Γραφείο Υπουργού

Ε.Γαβάνα

